

**Ordinances
and
Outlines of Tests,
Syllabi and Courses of Reading
For
B.Com. Professional
Part-I (Semester I & II)
2013-14, 2014-15 and 2015-16**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ

- 1 ਇਕ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ ਤੋ ਵਧੇਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੰਗਠਿਤ ਕਿਸੇ ਕੋਰਸ ਵਿਚ, ਜਦੋ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਅਧਿਆਦੇਸ਼ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਅੰਤ ਵਿਚ ਹੋਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਲਾਗੂ ਸਮਝੇ ਜਾਣਗੇ ਪਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਧਿਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ/ਬੰਦਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸੰਗਠਿਤ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲੇ ਉਪਰੰਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਲੋਂ ਸੰਬੰਧਤ ਅਧਿਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤਰਮੀਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਅਧਿਆਦੇਸ਼ ਨਵੇਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਇਕ ਸਮਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।
- 2 ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਕੋ ਕੈਲੰਡਰ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਮੁੱਖ (Major) ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਬੈਠ ਸਕਦਾ।
- 3 ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਕੋ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਦੋ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ (Major and Minor) ਲਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ/ਫੀਸ ਭਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਡੇਟ-ਸ਼ੀਟ ਵਿਚ ਮਿਤੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਟਕਰਾ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਉਹ ਕੇਵਲ ਇਕ ਹੀ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿਚ ਬੈਠ ਸਕੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਇਕੋ ਹੀ ਸਮੇਂ ਦੋ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇ ਸਕੇ। ਇਸ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਦੂਸਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਫੀਸ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- 4 ਜਿੱਥੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਣਾਂ ਕਰਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਲੇਟ ਘੋਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਕੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਗਲੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਲਈ ਫਾਰਮ/ਫੀਸ ਦੇਣ ਹਿੱਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਨਤੀਜਾ ਕਾਰਡ ਤੇ ਅੰਕਿਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 15 ਦਿਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਿਨਾ ਲੇਟ ਫੀਸ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਪਰੰਤ ਸਿਡਿਊਲ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਦੀ ਲੇਟ ਫੀਸ ਚਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਣਾਂ ਕਰਕੇ ਲੇਟ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੰਤਵ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਲੇਟ ਫੀਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।
- 5 ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ/ਫੀਸ ਦੇਣ/ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ/ਅਗਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।
- 6 ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਬੋਰਡ/ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬੋਰਡ/ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਸਲੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ, ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅੰਕ-ਬਿਊਰਾ-ਕਾਰਡ, ਡਿਗਰੀ ਅਤ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਆਦਿ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਦੇ ਨਾਲ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਪਾਤਰਤਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਭੇਜਦਾ ਤਾਂ ਉਹ 1000/- ਰੁਪਏ (ਜਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜੋ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ) ਜੁਰਮਾਨਾ ਫੀਸ ਨਾਲ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- 7 ਜੇਕਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤਰੁੱਟੀ ਪਾਈ ਗਈ, ਜਿਵੇਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ, ਅਹੁਦਾ ਤੇ ਮੋਹਰ ਦਾ ਨਾ ਹੋਣਾ, ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ, ਪਹਿਲੇ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਦੇ ਰੋਲ ਨੰਬਰ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਇੰਦਰਾਜ ਦਾ ਨਾ ਹੋਣਾ, ਅਸਲੀ ਅੰਕ-ਬਿਊਰਾ-ਕਾਰਡ ਜਾਂ ਡਿਗਰੀ ਦਾ ਨਾਂ ਦੇਣਾ, ਜਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਫੀਸ/ਲੇਟ ਫੀਸ ਘੱਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਹੋਣੀ ਆਦਿ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਤਰੁੱਟੀਆਂ ਦੂਰ ਕਰਵਾਉਣ ਹਿੱਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੱਲੋਂ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਸਮੇਂ 200/- ਰੁਪਏ (ਜਾਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਜੋ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ) ਦੀ ਤਰੁੱਟੀ ਫੀਸ

ਵੱਖਰੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਹੀ ਉਹ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਵਿਚੋਂ ਦੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ/ ਫੀਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲਾਂ ਲੌੜੀਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਪਰ ਦਰਸਾਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੀਸ ਨਾਲ ਦੂਰ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅੰਤਿਮ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ, ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਰ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਫੀਸ ਚੀਫ਼ ਕੋ-ਆਰਡੀਨੇਟਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੌਕੇ ਤੇ ਲਏ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

- 8 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੂਰੀ ਫੀਸ ਬੈਂਕ ਡਰਾਫਟ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜੇ। ਬੈਂਕ ਡਰਾਫਟ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਨਾਮ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਫੀਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਖ਼ਜਾਨਚੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਕੋਲ ਕਾਊਂਟਰ ਤੇ ਵੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- 9 ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਜਾਂਚ ਲਵੇ ਕਿ ਚਲੰਤ ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ (ਸਿਲੇਬਸ) ਕੀ ਹੈ? ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮ ਕੀ ਹਨ? ਇਹ ਨਿਯਮ ਮੁਖੀ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਪਾਸੋਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਦਾਇਗੀ ਦੁਆਰਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- 10 ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸਮੇਂ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਉਪਰੰਤ ਰੀ-ਅਪੀਅਰ ਆਉਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਹਿਲੇ ਮੌਕੇ ਲਈ ਉਸੇ ਸਾਲ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਸਿਲੇਬਸ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਰੀ-ਅਪੀਅਰ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਮੌਕੇ ਲਈ ਅਗਲੀ ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਚਾਲੂ (Current) ਸਿਲੇਬਸ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਫੇਲ੍ਹ, ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੌਕਾ ਆਦਿ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਉਸੇ ਸਾਲ ਦਾ ਚਾਲੂ (Current) ਸਿਲੇਬਸ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।
- 11 ਰੈਗੂਲਰ, ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਜਾਂ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੀਆਂ 5x4 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਸਾਈਜ਼ ਦੀਆਂ ਬਿਨਾ ਗੋਗਲਜ਼ ਤੇ ਇਕੋ ਨੈਗੇਟਿਵ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਨਵੀਨਤਮ ਫੋਟੋਆ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਥਾਂ ਤੇ ਚਿਪਕਾਉਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੋਟੋਆਂ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰੇਗਾ ਤੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਨਾ ਲਿਖੇਗਾ। ਸਜਾਯਾਫ਼ਤਾ ਜਾਂ ਲੇਟ ਕਾਲਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਫੋਟੋਆਂ ਤੇ ਉਹੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ।
- 12 ਰੋਲ ਨੰਬਰ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਪਾਤਰਤਾ ਬਾਰੇ ਰਹੀ ਕੋਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੋਟਿਸ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਪਾਤਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਹੋਵੇਗੀ।
- 13 ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕੰਮਲ ਅਰਜ਼ੀ ਤੇ ਹੀ ਗੌਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਬਿਨੈ-ਫਾਰਮ, ਦੋ ਤਸਦੀਕ-ਸੂਦਾ ਫੋਟੋਆ ਅਤੇ 1,000/- ਰੁਪਏ (ਜਾਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਜੋ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ) ਦੀ ਫੀਸ, ਜੋ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਨਾਮ ਬੈਂਕ ਡਰਾਫਟ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਖ਼ਜਾਨਚੀ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਦੀ ਰਸੀਦ ਸਹਿਤ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ (ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ), ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਫਾਰਮ/ਫੀਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲਾਂ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ ਪੁੱਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚੀਫ਼ ਕੋ-ਆਰਡੀਨੇਟਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ-ਕੇਂਦਰ ਇਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਬਦਲਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੱਕੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇ ਕੋਈ

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਉੱਤਰ- ਕਾਪੀਆਂ ਰੱਦ ਦਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਉੱਤੇ ਕੇਵਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੂਰਤਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ: ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਵਿਚ ਤਬਾਦਲਾ, ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਗਾਰਡੀਅਨ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਮੈਡੀਕਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਨੌਕਰੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ-ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

- 14 ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਫਾਰਮ ਤਸਦੀਕ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ।
- 15 ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੰਤਵ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੇ ਅਧੂਰੇ ਫਾਰਮ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਭਰੀ ਹੋਈ ਫੀਸ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਅਗਲੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਲਈ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਫਾਰਮ ਨਾ ਵੀ ਭੇਜਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭੇਜੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੋਵੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੱਲੋਂ ਭੁਲੇਖੇ ਕਾਰਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫੀਸ/ਜੁਰਮਾਨਾ ਫੀਸ ਆਦਿ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਤੇ ਵਾਧੂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਰਕਮ ਦੀ ਕੋਈ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ ਜਾਂ ਵਾਪਸੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।
- 16 ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਐਮ. ਏ. ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਅਧਿਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਅਸਲੀ ਅੰਕ-ਬਿਊਰਾ-ਕਾਰਡ ਵਗੈਰਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਨਾਲ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹੇਠਲਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ।
- 17 ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਐਮ. ਏ. ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਹੇਠਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ/ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਪਾਸ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪਾਸ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਤੋਂ ਘੱਟ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਐਮ. ਏ. ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾਂ ਲਈ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਕਲਾਸ ਦੇ ਭਾਗ-ਦੂਜਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵੀ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਕੇ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਗ-ਦੂਜਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਤੌਰ ਤੇ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- 18 ਅਸਲ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਅਸਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਪਾਤਰਤਾ ਪੱਕੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਣ, ਵਾਪਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਣ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕੀਤੇ ਅਸਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਥਾਂ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਗੁੰਮ ਹੋ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਪਾਤਰਤਾ ਪੱਕੀ ਕਰਨ ਹਿੱਤ ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਭੇਜੇ, ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਸਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਮੁੜਦੇ ਤਾਂ ਓਬਰ ਤੁਰੰਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇ। ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

- 19 ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ (Inquiry) ਸ਼ਾਖਾ ਵਿਚ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਫਾਰਮ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਰਸੀਦ ਜ਼ਰੂਰ ਲੈਣ। ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਗੁੰਮ ਹੋ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
- 20 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੱਸੋ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ/ਪਰਚੇ ਵਿਚਲੀ ਆਪਸ਼ਨ ਕਿਹੜੀ ਹੈ। 300/- ਰੁਪਏ (ਜਾਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਜੋ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ) ਦੀ ਤਰੁੱਟੀ ਫੀਸ ਨਾਲ ਬਿਨੈ ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਕੇ, ਜੋ ਲੋੜ ਪਵੇ ਤਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇ/ਪਰਚੇ ਦੀ ਆਪਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਫਾਰਮ/ਫੀਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲਾਂ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਾ ਜਾਂ ਪਰਚੇ ਦੀ ਆਪਸ਼ਨ ਬਦਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅੰਤਿਮ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ, ਵਿਸ਼ਾ ਜਾਂ ਪਰਚੇ ਦੀ ਆਪਸ਼ਨ ਬਦਲਣ ਦੀ ਫੀਸ ਚੀਫ ਕੋ-ਆਰਡੀਨੇਟਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੌਕੇ ਤੇ ਲਏ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਿਰਫ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਜਾਂ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਸ਼ੇ/ਪਰਚੇ ਦੀ ਆਪਸ਼ਨ/ਬਦਲੀ ਪੱਕੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- 21 ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਧਿਕਾਰ-ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਉਸ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾਉਣ, ਜਿਥੇ ਉਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਵੇਲੇ ਪਿਛਲੇ ਬਾਰਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹੋਣ। ਜੇਕਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਥਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਨੇੜੇ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- 22 ਜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਨਤੀਜੇ ਬਾਰੇ ਆਰਜ਼ੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਂ ਤੇ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਉਪਚਾਰਿਕਤਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਦਾਖਲੇ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਬਾਕੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਯੋਗ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੇਠਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਨਤੀਜੇ ਬਾਰੇ ਉਪਰੋਕਤ ਆਰਜ਼ੀ ਸੂਚਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਰੱਦ ਸਮੱਝੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- 23 ਜਿਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਉਚੇਰੀ ਕਲਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਉਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਉੱਚੇਰੀ ਕਲਾਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇਕ ਭਾਗ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪੇਪਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਚੋਂ ਰੀ-ਅਪੀਅਰ ਆਈ ਹੋਈ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਕਲਾਸ ਦੀ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਉੱਚੇਰੀ ਪਾਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ/ਰੀ-ਅਪੀਅਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਕਲਾਸ ਦੀ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਇਕੋ ਨਹੀਂ, ਭਿੰਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਬੰਦਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।
- 24 ਰੀ-ਅਪੀਅਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਰੀ-ਅਪੀਅਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਅਤੇ ਫੇਲੂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸ਼ਡਿਊਲ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਭਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਵੀ ਅਪਲਾਈ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਰੀ-ਅਪੀਅਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਾਉਣ ਕਾਰਣ ਅਨੁਪੂਰਕ/ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਫੀਸ ਭਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਕਪੈਸਿਟੀ ਫੇਲ ਤੋਂ ਰੀ-ਅਪੀਅਰ ਜਾਂ ਪਾਸ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 10 ਦਿਨਾਂ (ਸਮੇਤ ਛੁੱਟੀਆਂ) ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਵੀ ਅਗਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਬਿਨਾਂ

ਲੇਟ ਫੀਸ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਫਾਰਮ/ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਲੰਤ ਸ਼ਡਿਊਲ ਅਨੁਸਾਰ ਲੇਟ ਫੀਸ ਲੱਗੇਗੀ।

25 ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਪੇਪਰ ਦੇਣ ਹਿੱਤ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਨਾ ਬਿਠਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਨਕਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਾਈ ਸਾਮਾਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ, ਪੇਜ਼ਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਯੋਗ ਵਸਤੂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਮਾਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਨਿਗਰਾਨ/ਉਡਨ-ਦਸਤੇ ਵੱਲੋਂ ਮੌਕੇ ਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੇ ਅਨੁਚਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਕੇਸ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਥਾਂ ਪੇਪਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪਰਚਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੋਲੋਂ ਕੋਈ ਸਹਾਈ ਸਾਮਾਨ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਯੂ. ਐਮ. ਸੀ. ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਯੂ. ਐਮ. ਸੀ. ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਵੰਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

26 All disputes arising from examination form or documents connected therewith are subject to the territorial jurisdiction of courts situated at Patiala only to the exclusion of all other Lower/session Courts in India.

27 ਬੀ. ਏ. (ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਵਿਸ਼ੇ) ਲਈ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟਸ ਹੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸਕਣਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰੇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਚਲੰਤ (Current) ਸਿਲੇਬਸ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਗ 1, 11 ਅਤੇ 111, (ਤਿੰਨੇ ਭਾਗਾਂ) ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਬੀ. ਏ. ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਨੁਪੂਰਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਦੋ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੌਰਾਨ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।

28 ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ:

(ੳ) ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਕੇਵਲ ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਚਲੰਤ (Current) ਸਿਲੇਬਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਲਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਲਈ ਇਕੋ ਫਾਰਮ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੀ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਣਦੀ ਕੁੱਲ ਫੀਸ ਇਕੋ ਰਸੀਦ/ਬੈਂਕ ਡਰਾਫਟ ਰਾਹੀਂ ਭਰੀ ਜਾਵੇ। ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਲਈ ਹਰ ਕਲਾਸ/ਕੋਰਸ ਦੇ ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਲਈ, ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਫੀਸ ਤੋਂ 50% ਵੱਧ ਫੀਸ ਭਰੀ ਜਾਵੇ। ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਹਰ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਦੋ ਚਾਂਸ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

(ਅ) ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਲਾਸਾਂ/ਕੋਰਸਾਂ ਵਿਚ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ 5 ਪੇਪਰ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੇਵਲ 2 ਥਿਊਰੀ ਪੇਪਰ, ਪ੍ਰਤਿ ਭਾਗ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ 5 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੇਪਰ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੇਵਲ 3 ਥਿਊਰੀ ਪੇਪਰ, ਪ੍ਰਤਿ ਭਾਗ, ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਲਾਸ/ਕੋਰਸ ਦੀ ਫਾਈਨਲ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਨਾਲ ਲਗਦੇ 2 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ 2 ਮੌਕਿਆਂ ਵਿਚ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਵਧੀ ਉਪਰੰਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

(ੲ) ਜਿਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਉੱਚੇਰੀ ਕਲਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਉਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਉੱਚੇਰੀ ਕਲਾਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇਕ ਭਾਗ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪੇਪਰ ਦੇ

ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਚੋ ਰੀ-ਅਪੀਅਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਕਲਾਸ ਦੀ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਇਕੋ ਨਹੀਂ, ਭਿੰਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਬੰਦਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰ (ਮੇਨ ਗੇਟ), ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਂਪਸ ਨਾਲ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੰ. 0175-3046366, 3046367 ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਨਤੀਜੇ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਚੈਕ ਕਰੋ www.universitypunjabi.org ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਟੈਲੀਫੋਨ ਐਕਸਚੇਂਜ ਨੰਬਰ 0175-3046598, 99.

ਕੰਟਰੋਲਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ

ORDINANCES FOR BACHELOR OF COMMERCE PROFESSIONAL

1. B.Com Professional is an integrated course comprising three parts spread over three years. Each part will consist of two semesters. The course of study of B.Com Professional shall be divided in six semesters and university examination will be held at the end of every semester in the months of December/January (for semester I,III &V) and April/May (for semester II, IV & VI) or as fixed by the Vice-Chancellor.
2. The examination in B.Com. Professional Part-I shall be open to a student who produces the following certificates to the Principal of the college.
 - (i) of having passing at least +2 examination of Punjab School Education Board or any other examination recognized as equivalent thereto with at least :
 - (a) 40% marks in the aggregate in case of students who have passed 10+2 Commerce group.
 - OR
 - (b)45% marks in the aggregate in case of student who have passed 10+2 in Humanities group with at least two out of Commerce/Accounts/Math/Economics/Management papers.
- OR
- (c)50% marks in the aggregate in case of students who have passed 10+2 but not covered under (a) and (b) above; provided that candidate placed under reappear in not more than one subject in 10+2 examination of Punjab School Education Board or any other examination recognized as equivalent thereto shall also be eligible to this course but such candidates shall have to clear reappear subject in the supplementary examination of the same year failing which his admission to B.Com. Professional Part I course shall automatically stand cancelled.
- OR
- (d) Students who opt for any one of the following Vocational subjects, in B.Com. Professional Part I should have passed with atleast 50% marks, 10+2 examination from Punjab School Education Board or any other examination recognized as equivalent thereto:
 - a. Office Management and Secretarial Practice.
 - b. Principle and Practice of Insurance.
 - c. Tax Procedure and Practice.
3. A candidate must complete and pass the whole course of three years within a maximum of five years from the date of admission in B.Com Professional first semester.
4. Semester examinations will be open to regular candidates who have been on the rolls of a college affiliated to this University and meet the attendance and other requirements as prescribed in the ordinances of the course.
5. Subject to fulfillment of requirement of House examinations, the attendance requirements and these ordinances there will be no condition of passing papers for promotion from odd semester to even semester in an Academic Session.
6. To qualify for admission to 2nd year of the Course, the candidate must have passed 50% of total papers of the two semesters of the Ist year. Similarly, to

qualify for admission to 3rd year of the course, the candidate should have passed 50% of total papers of four semesters of the earlier two years.

7. A candidate placed under reappear in any paper, will be allowed two chances to clear the reappear, which should be availed within consecutive two years/chances i.e. to pass in a paper the candidate will have a total of three chances, one as regular student and two as reappear candidate.

The examination of reappear papers of odd semester will be held with regular examination of the odd semester and reappear examination of even semester. But if a candidate is placed under reappear in the last semester of the course, he will be provided chance to pass the reappear with the examination of the next semester, provided his reappear of lower semester does not go beyond next semester.

8. Attendance Requirements

Every candidate will be required to attend a minimum of 75% lectures delivered to that class in each paper as well as 75% of the laboratory work, seminars etc, separately. Provided that a deficiency in attendances may be condoned for special reasons, as per the relevant ordinances on the subject.

9. To be eligible to appear in the semester examination a candidate must have obtained in the house examination at least 25% marks in each paper; 33% marks in the aggregate of all subjects of the semester. The Principal at his discretion may allow a special test to a candidate who could not appear in the House examination owing to unavoidable reasons or fails to secure the minimum marks as prescribed above.
10. **Late college students:** A candidate who has completed the prescribed course of instructions for a semester but has not appeared in the examination or having appeared, has failed in the examination, may appear as a late college student within the prescribed period.
11. Applications for admission to the examination shall be made on the prescribed form attested by the competent authority as per University rules.
12. Amount of examination fee to be paid by a candidate for each semester shall be as fixed by the University from time to time.
13. The last date by which examination forms and fees must reach the Registrar shall be as follows.

Semester	Without late fee	With late fee of Rs. 500/-	With late fee of Rs.1000/-	With late fee of Rs.5000/-	With late fee of Rs. 10,000
Nov./Dec.					
(Odd)	Sept. 30	Oct.8	Oct. 16	Oct. 24	Oct.31*
April/May					
(Even)	Feb. 18	Feb.26	March 6	March 14	March 21*

* No Examination Form will be accepted after this date.

14. University medal will be awarded to a candidate who secures first position in the University on the basis of the marks of all the six semesters taken together. The general rules and conditions of the University for the award of medal/prizes etc.

- will be applicable in the award of University medal to the topper of this examination.
15. Viva Voce examination shall be conducted by a Committee consisting of the following:
 - a) One external examiner
 - b) One internal examiner
 - c) Principal of the college or his nominee
 16. All the question papers except Punjabi and English will be set both in English and Punjabi and candidates can answer the questions either in English or Punjabi. The paper in Punjabi language will be set in Punjabi only and candidate will be required to answer in Punjabi only.
 17. The minimum number of marks required to pass each semester examination will be 35% in each paper and 40% in the aggregate of the semester examination. Provided that in papers with practicals, the percentage shall be required separately in written and practical/lab work. The candidate shall also be entitled to grace marks as admissible under the general ordinance relating to the 'Award of Grace Marks'.
 18. The successful candidate shall be classified on the basis of aggregate marks secured in all the six semesters B.Com Professional taken together as under:
 - (a) 75% or more with distinction.
 - (b) 60% or more in the first division.
 - (c) 50% or more but less than 605 in the second division.
 - (d) Below 50% in the third division.
- *18. " A candidate who has passed B.Com Professional examination from this University shall have one chance, within a period of two years, after passing the examination, to improve his Division in a maximum of 1/3 of total theory papers in all parts of Examinations and be awarded 1% of grace marks on the basis of given papers". Out of papers taken up, the candidate will be given benefit of increase in marks, where the marks have increased in Paper/Papers.

SCHEME OF B.COM PROFESSIONAL THREE YEAR COURSE

For all the Courses the basis minimum input shall be 40 to 45 hours. For Theory Courses, the teacher shall allocate one third of the total number of hours for the exposure building of the students through case studies, presentations, minor projects etc., which should be related to the course of study,

B.COM PROFESSIONAL FIRST YEAR B.COM PROFESSIONAL FIRST SEMESTER

	Paper	Marks	Periods	
			Theory	Practical
BCP 101	Communication Skills and Personality Development	100	6	
BCP 102	Fundamentals of Financial Accounting	100	6	
BCP 103	Computers for Business	100	3	3
BCP 104	Business Laws	100	6	
BCP 105	Seminar	50		
BCP 106	Workshop on Internet & E-Commerce	50		

B.COM PROFESSIONAL SECOND SEMESTER

	Paper	Marks	Periods	
			Theory	Practical
BCP 201	Functional Punjabi	100	5	1
BCP 201- A	Punjabi Compulsory (Elementary Knowledge)	100	6	
BCP 202	Business Environment	100	6	
BCP 203	Computerized Financial Accounting	100	3	3
BCP 204	Managerial Concepts and Business Ethics	100	6	
BCP 205	Seminar	50		
BCP 206	Viva-Voce	50		

There will be Summer Training with a Chartered Accountant for 4 to 6 weeks regarding bank dealings, vouching and verification of accounts, Income Tax Returns, Sales Tax/VAT returns. The Viva of 3rd Semester will be based on S.T. Report.

B.COM PROFESSIONAL FIRST SEMESTER

BCP 101: Communication Skills and Personality Development

Time Allowed: 3 Hrs.

Max. Marks: 100

Theory: 60

Internal Assessment: 40

Instructions for Paper-Setters/Examiners

The question paper covering the entire course shall be divided into three sections as follows:

Section-A

It will consist of 10 very short answer questions with answers to each question up to five lines in length. All questions shall be compulsory. Each question shall carry two marks; total weightage of the section shall be 20 marks.

Section-B

It will consist of essay type questions with answers to each question up to 4-5 pages in length. Four questions shall be set by the examiner from Part-I of the syllabus and the candidate shall be required to attempt two. Each question shall carry ten marks; total weightage of the section shall be 20 marks.

Section-C

It will consist of essay type questions with answers to each question up to 4-5 pages in length. Four questions shall be set by the examiner from Part-II of the syllabus and the candidate shall be required to attempt two. Each question shall carry ten marks; total weightage of the section shall be 20 marks.

UNIT-I

Communication: Meaning, Importance, and Process, Objectives of Communication, Effective Communication, Means/ Media and Types of Communication, Channels of Communication, Barriers to Communication, Voice Training, Importance of Feedback. Interview, Report Writing, Speeches and Presentations, Documentation, Preparation of Extempore speech, Group Discussion, Debates, Declamation; Stage Confidence. Business Correspondence: Definition, Importance Business letters: Essential features, Parts and Layout , Types: Purchase order letter, Enquiry Letter, Quotation Letter, Acceptance Letter, Refusal Letter, Follow Up Letter and Cancellation of order letter.

UNIT-II

Personality Development, Types of personality, Dynamics of Personality, Personality Traits, Influences on Personality, Personality Analysis through body language and Individual habits, Physical Aspects of personality, Emotional Stability, Memory Training, Mind and mental development, Mental Blocks, Manners and Art of Living.

Suggested Books:

1. The Written Word by Vandan R.Singh
2. Business Communication by M.K. Sehgal, Vandana Khetarpal
3. A Course in Communication Skills by Duttetal
4. Succeeding through Communication by Subhash Jagota
5. Personality Development and Soft Skills by Prof. Achhru Singh & Dr. Dharminder Singh Ubha

BCP 102: Fundamentals of Financial Accounting

Time Allowed : 3 Hrs.

Max. Marks : 100

Theory :60

Internal Assessment : 40

Instructions for Paper-Setters/Examiners

The question paper covering the entire course shall be divided into three sections as follows:

Section-A

It will consist of 10 very short answer questions with answers to each question up to five lines in length. All questions shall be compulsory. Each question shall carry two marks; total weightage of the section shall be 20 marks.

Section-B

It will consist of essay type questions with answers to each question up to 4-5 pages in length. Four questions shall be set by the examiner from Part-I of the syllabus and the candidate shall be required to attempt two. Each question shall carry ten marks; total weightage of the section shall be 20 marks.

Section-C

It will consist of essay type questions with answers to each question up to 4-5 pages in length. Four questions shall be set by the examiner from Part-II of the syllabus and the candidate shall be required to attempt two. Each question shall carry ten marks; total weightage of the section shall be 20 marks.

UNIT-I

Accounting: Meaning & Scope, Accounting concepts and convention, Relationship between book keeping and Accountancy, Accounting cycle, Journal, Ledger, Trial Balance, Cash Book and other Subsidiary Books, Bank Reconciliation Statement, Bill of Exchange, Rectification of Errors, Final Accounts with Adjustments.

Introduction of Accounting Theory, need, nature, classification and accounting environment, Approaches to the Formulation of Accounting Theory: Traditional and new approaches. History of Accounting thought. The structure of accounting theory: Elements of the structure, Postulates, theories and principles.

UNIT-II

Joint Venture; Accounting of Non-Trading Concerns; Self Balancing; Depreciation Accounting; Accounts relating to Partnership: Admission, Retirement and Death of a Partner, Dissolution of Partnership including Garner Vs. Murray rule, Amalgamation of Firms, Sale of firm to a Company and Conversion of a firm to a company, Gradual Realisation of Assets and Piece Meal Distribution.

Suggested Readings

1. Advanced Accountancy by Jain and Narang
2. Advanced Accountancy by M.A. Arulanandam & K.S.Raman
3. Advanced Accountancy by R.L. Gupta & M. Radhaswamy

BCP 103: Computers for Business

Time Allowed : 3 Hrs.

Max. Marks : 100

Theory :60

Internal Assessment : 40

Instructions for Paper-Setters/Examiners

The question paper covering the entire course shall be divided into three sections as follows:

Section-A

It will consist of 10 very short answer questions with answers to each question up to five lines in length. All questions shall be compulsory. Each question shall carry two marks; total weightage of the section shall be 20 marks.

Section-B

It will consist of essay type questions with answers to each question up to 4-5 pages in length. Four questions shall be set by the examiner from Part-I of the syllabus and the candidate shall be required to attempt two. Each question shall carry ten marks; total weightage of the section shall be 20 marks.

Section-C

It will consist of essay type questions with answers to each question up to 4-5 pages in length. Four questions shall be set by the examiner from Part-II of the syllabus and the candidate shall be required to attempt two. Each question shall carry ten marks; total weightage of the section shall be 20 marks.

UNIT-I

Computer: Introduction, Functions and Classification of Computer, Overview of Software and Hardware, Input and Output devices, Computer Memory: RAM, ROM, Number system and its Inter Conversion, Introduction to Operating System- Windows XP and Vista, Working with files and folders, Understanding the control panel, Opening and exiting Windows application, Copying and moving information between windows and learning other basic functions of Windows XP and Vista.

UNIT-II

Introduction to MS-Word 2007: Basic Features, Starting and exiting word, Creating, Editing and Saving a Word document, Inserting Pictures and symbols, working with text, Creating a table, Formatting documents, Previewing and Printing Documents, Introduction to MS-Power Point 2007: Power Point Basics, Creating and Saving, Presentations, Inserting Pictures and Graphics, Inserting slides from other Presentations, Slide Show View. Introduction to MS Excel 2007: Creating spread sheets by entering text formulas and numbers, Introduction to financial functions in Excel 2007, Making Graphs in Excel, Sorting data in Excel, Conditional calculations using IF, IF.... AND if OR. Basic Introduction to Internet and its applications: Search Engines and e-mail.

Note: Internal Assessment will be Based on Lab Work and Lab Practical File

Suggested Books:

1. Office the Complete Reference by Stephen L. Nelson
3. Office 2000 Complete by Amy Ramanoff and Shery Bunnilli

BCP 104: Business Laws

Time Allowed: 3 Hrs.

Max. Marks : 100

Theory :60

Internal Assessment : 40

Instructions for Paper-Setters/Examiners

The question paper covering the entire course shall be divided into three sections as follows:

Section-A

It will consist of 10 very short answer questions with answers to each question up to five lines in length. All questions shall be compulsory. Each question shall carry two marks; total weightage of the section shall be 20 marks.

Section-B

It will consist of essay type questions with answers to each question up to 4-5 pages in length. Four questions shall be set by the examiner from Part-I of the syllabus and the candidate shall be required to attempt two. Each question shall carry ten marks; total weightage of the section shall be 20 marks.

Section-C

It will consist of essay type questions with answers to each question up to 4-5 pages in length. Four questions shall be set by the examiner from Part-II of the syllabus and the candidate shall be required to attempt two. Each question shall carry ten marks; total weightage of the section shall be 20 marks.

UNIT-I

Laws of Contract (1872) : Nature of contract, Classification; Offer and acceptance ; Capacity of parties to contract; Free consent; Consideration; Legality of object; Agreements declared void; Performance of contract; Discharge of contract; Remedies of breach of contract. Special Contract: Indemnity; Guarantee; Bailment and Pledge; Agency. Sales of Goods Acts 1930 : Formation of Contracts of sale; Goods and their classification, price; conditions and warranties; Transfer of property in goods; Performance of the contract of sales; unpaid seller and his rights, sale by auction; Hire purchase agreement.

UNIT-II

Negotiable Instrument Act 1881 : Definition of negotiable instruments, Features; Promissory note; Bill of exchange and cheque; Holder and holder in the due course; Crossing of cheque, Types of Crossing; Negotiation; Dishonour and discharge of negotiable instrument. The Consumer Protection Act 1986 : Salient Features, Grievance redressal machinery. Cyber Laws (Introduction). Right to Information Act : An Introduction

Suggested Books:

1. Business Law by N.D.Kapoor
2. Mercantile Law by N.D.Kapoor
3. Mercantile Law by M.C.Kuchhal
4. Business Law by P.R.Chadha
5. Business Law by S.K.Aggarwal
6. Business Regulatory Framework by S.N.Maheshwari & Maheshwari

BCP 105: Seminar**Internal Evaluation: 50 Marks**

The students will be allotted topics concerning general social, economic and business awareness focusing current national and international developments. Each student is required to submit a write up on the allotted topic to the teacher concerned and is further required to make a presentation.

BCP 106: Workshop on Internet & E-Commerce**Internal Evaluation: 50 Marks**

The students are to be given practical training relating to Internet Applications and e-commerce Applications. They will prepare a Lab file and the evaluation will be done on the basis of practicals performed by the Students.

B.COM PROFESSIONAL SECOND SEMESTER

BCP 201: Functional Punjabi

Time Allowed : 3 Hrs.

Max. Marks : 100

Theory :60

Internal Assessment (Practical) : 40

Instructions for Paper-Setters/Examiners

The question paper covering the entire course shall be divided into three sections as follows:

Section-A

It will consist of 10 very short answer questions with answers to each question up to five lines in length. All questions shall be compulsory. Each question shall carry two marks; total weightage of the section shall be 20 marks.

Section-B

It will consist of essay type questions with answers to each question up to 4-5 pages in length. Four questions shall be set by the examiner from Part-I of the syllabus and the candidate shall be required to attempt two. Each question shall carry ten marks; total weightage of the section shall be 20 marks.

Section-C

It will consist of essay type questions with answers to each question up to 4-5 pages in length. Four questions shall be set by the examiner from Part-II of the syllabus and the candidate shall be required to attempt two. Each question shall carry ten marks; total weightage of the section shall be 20 marks.

UNIT-I

ਪੰਜਾਬੀ ਉਚਾਰਨ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਔਰਥੋਗ੍ਰਾਫੀ : ਪੰਜਾਬੀ ਧੁਨੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਦਾ ਸੰਬੰਧ (ਆਈ. ਪੀ.ਏ. ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ) ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਮਹੱਤਵ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ

UNIT-II

ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ : ਐਮ. ਐਸ. ਆਫਿਸ, ਮਲਟੀ ਮੀਡੀਆ ਬਾਰੇ ਮੁਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ।

ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ

1. ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਉਚਾਰਣ ਸੁਣ ਕੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅੱਖਰਾਂ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਧੁਨੀ ਵਿੱਚ ਲੱਖੀ ਵਿਚ ਲਿਖਣਾ(ਪੰਜ-ਪੰਜ ਮਿੰਟਾਂ ਦੇ ਚਾਲੀ ਅਭਿਆਸ)
2. ਵਿਆਕਰਣ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਰੂਪ ਸਿਰਜਣਾ(ਪੰਜ-ਪੰਜ ਮਿੰਟਾਂ ਦੇ ਚਾਲੀ ਅਭਿਆਸ)
3. ਬਿਊਰੀ ਵਿਚ ਦਿਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਉੱਤੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੈਂਤੀ ਵਾਕਾਂ ਵਾਲੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ।
4. ਕੰਪਿਊਟਰ ਲੈਬ (ਹਫ਼ਤੇ ਦਾ ਇਕ ਪੀਰੀਅਡ)

**B.Com. (Professional)-I
(Semester-II)**

**BCP-201A – ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ (ਮੁੱਢਲਾ ਗਿਆਨ)
(Special Paper in lieu of Punjabi Compulsory)**

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 100

ਪਾਸ ਅੰਕ : 35

ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ

ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ : 40

ਸਮਾ : ਤਿੰਨ

ਘੰਟੇ

ਬਾਹਰੀ ਮੁਲਾਂਕਣ : 60

ਕੋਰਸ ਦਾ ਸਮਾਂ 6 ਪੀਰੀਅਡ ਪ੍ਰਤੀ

ਹਫ਼ਤਾ

1. ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਨਮਾਲਾ ਤੇ ਲੇਖਣ ਪ੍ਰਬੰਧ
(ੳ) ਅੱਖਰ ਸਿੱਖਿਆ : ਤਰਤੀਬ ਤੇ ਭੁਲਾਵੇਂ ਅੱਖਰ
(ਅ) ਅੱਖਰ ਬਣਤਰ : ਅੱਖਰ ਰੂਪ ਤੇ ਲੇਖਣ ਦੇ ਨਿਯਮ 15 ਅੰਕ
2. ਗੁਰਮੁਖੀ ਅੱਖਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਧੁਨੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ
(ੳ) ਸਵਰ ਤੇ ਵਿਅੰਜਣ : ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਸਿੱਧਾਂਤ ਤੇ ਉਚਾਰਨ।
(ਅ) ਸਵਰ ਸੂਚਕ ਅੱਖਰਾਂ ਤੇ ਧੁਨੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤੇ ਵਰਤੋਂ।
(ੲ) ਵਿਅੰਜਣ ਸੂਚਕ ਅੱਖਰਾਂ ਤੇ ਧੁਨੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤੇ ਵਰਤੋਂ।
(ਸ) ਲਗਾ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤੇ ਵਰਤੋਂ।
(ਹ) ਲਗਾਖਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤੇ ਵਰਤੋਂ। 15 ਅੰਕ
3. ਲਿਪੀ ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਿਯਮ
(ੳ) ਪੂਰੇ ਤੇ ਅੱਧੇ ਅੱਖਰ ਪਛਾਣ ਤੇ ਵਰਤੋਂ
(ਅ) ਸਵਰ ਸੂਚਕ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤੇ ਵਰਤੋਂ
(ੲ) ਸਵਰ ਵਾਹਕਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤੇ ਵਰਤੋਂ
(ਸ) ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਸਵਰ ਵਾਹਕਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਵਰਤੋਂ
(ਹ) ਮਾਤਰਾਂ ਦੀ ਵਿਅੰਜਣ ਸੂਚਕਾਂ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ। 15 ਅੰਕ
4. ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨਾਲ ਜਾਣ ਪਛਾਣ
(ੳ) ਗਿਣਤੀ
(ਅ) ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਦਿਨ
(ੲ) ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ
(ਸ) ਪਸ਼ੂ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ

(ਹ) ਪੰਜਾਬੀ ਰਿਸ਼ਤਾ-ਨਾਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ

(ਕ) ਘਰੇਲੂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ

15 ਅੰਕ

ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਹਰ ਭਾਗ ਨੂੰ 15-15 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

(ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਸਿੱਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਵੀ ਅਨਜਾਣ ਹੋਣ, ਸੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਇਸ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।)

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਸਤਿਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਆਓ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖੀਏ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2009 (ਹਿੰਦੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਣ ਲਈ)
2. ਸਤਿਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਗੁਰਮੁਖੀ ਸਿੱਖੋ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2011 (ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਣ ਲਈ)
3. ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਬਾਹਰੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖੀਏ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2002 (ਹਿੰਦੀ)
4. ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਗਿਆਨ ਸੀ.ਡੀ. (ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਟੂ-ਲਰਨ ਐਂਡ ਟੀਚ ਪੰਜਾਬੀ) , ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2011
1. Hardev Bahri, Teach Yourself Punjab, Publication Bureau, Punjabi University, Patiala, 2011
2. Henry, A. Gleason and Harjeet Singh Gill, A Start in Punjabi, Publication Bureau, Punjabi University, Patiala. 1997.
3. Ujjal Singh Bahri and Paramjit Singh Walia, Introductory Punjabi, Publication Bureau, Punjabi University, Patiala. 2003

BCP 202: Business Environment

Time Allowed : 3 Hrs.

Max. Marks : 100

Theory :60

Internal Assessment : 40

Instructions for Paper-Setters/Examiners

The question paper covering the entire course shall be divided into three sections as follows:

Section-A

It will consist of 10 very short answer questions with answers to each question up to five lines in length. All questions shall be compulsory. Each question shall carry two marks; total weightage of the section shall be 20 marks.

Section-B

It will consist of essay type questions with answers to each question up to 4-5 pages in length. Four questions shall be set by the examiner from Part-I of the syllabus and the candidate shall be required to attempt two. Each question shall carry ten marks; total weightage of the section shall be 20 marks.

Section-C

It will consist of essay type questions with answers to each question up to 4-5 pages in length. Four questions shall be set by the examiner from Part-II of the syllabus and the candidate shall be required to attempt two. Each question shall carry ten marks; total weightage of the section shall be 20 marks.

UNIT-I

Business Environment meaning, Characteristics and types, Economic Environment types, nature of Indian Economy and Changing face of Indian Economy ; Economic reforms and its impact on Indian Economy., Industrial Policy of India; Development planning in India, Inflation and Deflation – types, causes, effects and control with specific reference of India

UNIT-II

Public Sector and Privatisation; WTO, GATT and IMD; FDI in India, Indian Financial System; Development banking; Stock Exchange and SEBI; Commodity Exchange; Public Finance – Growth and effects of Public expenditure with specific reference to India. Sources of Public revenue, Direct or Indirect Taxes

Suggested Readings

1. Indian Economy – Rudra Dutt and Sundhram
2. Indian Economy - S.K. Misra and V.K. Puri
3. Understanding the Problems of Indian Economy – Uma Kapila
4. Industrial Law – P.L. Malik
5. Indian financial System-Khan
6. Business Environment –Vivak Mithel
7. Business Environment-Saroj Upadhyaya

BCP 203: Computerized Financial Accounting

Time Allowed : 3 Hrs.

Max. Marks : 100

Theory :60

Internal Assessment : 40

Instructions for Paper-Setters/Examiners

The question paper covering the entire course shall be divided into three sections as follows:

Section-A

It will consist of 10 very short answer questions with answers to each question up to five lines in length. All questions shall be compulsory. Each question shall carry two marks; total weightage of the section shall be 20 marks.

Section-B

It will consist of essay type questions with answers to each question up to 4-5 pages in length. Four questions shall be set by the examiner from Part-I of the syllabus and the candidate shall be required to attempt two. Each question shall carry ten marks; total weightage of the section shall be 20 marks.

Section-C

It will consist of essay type questions with answers to each question up to 4-5 pages in length. Four questions shall be set by the examiner from Part-II of the syllabus and the candidate shall be required to attempt two. Each question shall carry ten marks; total weightage of the section shall be 20 marks.

UNIT-I

Computerised Accounting: its meaning, Features, Limitations and Advantages, Advantages of Manual Accounting versus Computerised Accounting: Fundamental aspects, Modules and Auditing of Computerised Accounting: Development of Computerised Accounting system, Computer Programmes for Accounting, Methods of System Development, BRS in Computerised System

UNIT-II

Application of latest Tally: Company Creation, Configuring Tally, Creating Masters, Accounting Vouchers in Tally: Contra Voucher, Payment Voucher, Receipt Voucher, Credit Notes, Debit Notes, Journal Voucher, Purchase Voucher, Sales Voucher, Memorandum Voucher, Optional Voucher, Post Dated Vouchers, Alteration, Deletion and Printing of Vouchers, Cheque Printing. Accounting Report Display in Tally: Balance Sheet, Profit and Loss Account, Trial Balance.

Suggested Books:

1. Computerized Accounting by Bassett

BCP 204: Managerial Concepts and Business Ethics

Time Allowed: 3 Hrs.

Max. Marks: 100

Theory: 60

Internal Assessment: 40

Instructions for Paper-Setters/Examiners

The question paper covering the entire course shall be divided into three sections as follows:

Section-A

It will consist of 10 very short answer questions with answers to each question up to five lines in length. All questions shall be compulsory. Each question shall carry two marks; total weightage of the section shall be 20 marks.

Section-B

It will consist of essay type questions with answers to each question up to 4-5 pages in length. Four questions shall be set by the examiner from Part-I of the syllabus and the candidate shall be required to attempt two. Each question shall carry ten marks; total weightage of the section shall be 20 marks.

Section-C

It will consist of essay type questions with answers to each question up to 4-5 pages in length. Four questions shall be set by the examiner from Part-II of the syllabus and the candidate shall be required to attempt two. Each question shall carry ten marks; total weightage of the section shall be 20 marks.

UNIT-I

Introduction : Concept, nature, process and significance of management; An overview of functional areas of management: Contributions to Management thought with reference to Taylor, Fayol and Elton Mayo. Planning: Concept, process and types; Management by Objectives. Decision making: Concept and process. Organising : Concept, nature, process and significance; Authority and responsibility relationships; Centralisation and decentralization. Departmentation; Organization structure; Time Management and Stress Management

UNIT-II

Motivation: Concept, Theories: Maslow, Herzberg, McGregor and Ouchi: Financial and non financial incentives. Leadership: Concept and Leadership Styles. Business ethics: Meaning, Nature and scope, Relevance and implications. Corporate Social Responsibility: Introduction, Areas of CSR; Spirituality in the workplace, Indian Ethos for Management (Introductory).

Suggested Books:

1. Management by Koontz O' Donnel
2. Principal & Practices of Management by LM Prasad
3. Fundamentals of Management by Terry and Franklin
4. Knowledge Management in Business by Groff and Jones
5. Principles and Techniques of Business by CP Mahajan
6. Time Management by Rolph Lewis

BCP 205: Seminar**Internal Evaluation: 50 Marks**

The students will be allotted topics concerning general social, economic and business awareness focusing current national and international developments. Each student is required to submit a write up on the allotted topic to the teacher concerned and is further required to make a presentation.

BCP 206: Viva-Voce**External Evaluation: 50 Marks**

Each student will have to appear for comprehensive VIVA at the end of the year. This VIVA-VOCE examination is based on the full course; each student is required to face a board composed of one external examiner, one internal examiner and the principal of the college or his nominee.